

ဖွဲ့စည်းရန်ကျိပ်စု့ဂုဏ်ဝိသနူဒီး တၢ်ထီၣ်ဃုတၢ်တီၤပတီၢ်တုၤသိး

အဆင့် ၃

ဖွဲ့စည်းရန်ကျိပ်စု့ဂုဏ်ဝိသနူဒီး
တၢ်ထီၣ်ဃုတၢ်တီၤပတီၢ်တုၤသိး

လံာ်တၢ်မၤလိကျိၢ်ဘၢဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၢ်သ့ၣ်တဖၣ်

- ၁ ဖွဲ့စည်းရန်သနုတခါအပူၤ
တၢ်ထီၣ်ဃုတၢ်တီၤပတီၢ်တုၤသိးအသန့ၣ်န့ၣ်တၢ်စံးလဲၣ်.
- ၂ ကိၢ်ပယီၤပုၤတၢ်ဆူၤစီၤကျိၢ်စု့အတၢ်လီၤဆီတဖၣ်အိၣ်စံးလဲၣ်
- ၃ တၢ်အဂ့ၢ်အစးတဖၣ်လၢတၢ်ကတိၣ်ဘၣ်ထီၣ်ဃုတၢ်
တၢ်ဆူၤစီၤကျိၢ်စု့အကျိၢ်အကျိၢ်လၢကိၢ်ပယီၤပုၤန့ၣ်
တၢ်မၤကဲထီၣ်စံးလဲၣ်.စံးသိးတၢ်ထီၣ်ဃုတၢ်တီၤပတီၢ်တုၤသိး
ကအိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်ကျိၢ်ကျဲလၢတၢ်မၤကဲထီၣ်အဂ့ၢ်အဂ
အိၣ်စံးလဲၣ်.
- ၄ တၢ်ထီၣ်ဃုတၢ်တီၤပတီၢ်တုၤသိးန့ၣ်ကြား
လၢအစီဆၢစံးဘၣ်ကျဲတၢ်လိၣ်ဘၣ်အတၢ်လီၤဆီလၢ
တၢ်ကသုးထီၣ်ဝဲတၢ်တုၤသိးထဲသိးန့ၣ်စါ.

3 FISCAL FEDERALISM AND EQUALIZATION | PAGE 48

ဝီၵ်သြသ့ၵ်တဖၵ်လၢ လံာ်တၢ်မၤလိအံၤအပူၤ

တၢ်ထံသီးတၢ်သီး-တၢ်အိၵ်သးကတၢၢ်ဒ်သီးလိာ်သးထံသီးပုၤသီး,လီၤဆီၵ်တၢ်တၢ်အတီၤပတီၢ်တဖၵ်,ဟီၵ်ခိၵ်ဖိခွဲးယၢ်တဖၵ်,ဒီးတၢ်ဒီးန့ၢ်ခွဲးယၢ်တဖၵ်,တုၤသီးထံသီးန့ၵ်လီၤ.

ဒီးန့ၵ်ခွဲးယၢ်တုၤသီး-ကၢ်စိတၢ်တုၤသီးထံသီးတဖၵ်ကတၢၢ်အိၵ်ဝဲလၢတၢ်တီတၢ်တြၢ်ဒီးတၢ်တက့ၢ်မဲာ်တၢ်ဘၣ်,တၢ်ဆၢတဲာ်တၢ်တီတီလီၤလီၤန့ၢ်ဆၢၣ်သဲစးတၢ်ဘျုးအသိး.

တၢ်ဟ့ၵ်လီၤစုၤလၢဒုးကဲထီၵ်တၢ်ပတီၢ်တုၤသီး-စ့ဘၣ်တၢ်ဟ့ၵ်လီၤလၢမဲာ်ဒေရၢၣ်ကၢ်စၢဖျိၵ်ပခိၵ်ဆူလီၤဟီၵ်ကတီၤပခိၵ်တဖၵ်အိၵ်ဒီးတၢ်ပညိၵ်လၢကထီၵ်ယုၤကတၢၢ်လီၤဆီတဖၵ်လၢဂျိၵ်စ့ယၢ်န့ၢ်အတၢ်အိၵ်သးမ့တဖၵ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤကီၢ်တၢ်လၢဂ်ဘျုးလၢဂ်စ့တဖၵ်န့ၵ်လီၤ.

ကျိၵ်စ့ဂၢ်ဖိတတုၤသီးထံသီး-ဒီးသန့ထီၵ်သးလၢဂျိၵ်စ့အထိးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျုးတဖၵ်အပူၤတၢ်လီၤဆီတဖၵ်တဒ်သီးအဖီခိၵ်ကၢ်စၢဖျိၵ်ပခိၵ်ဟ့ၵ်လီၤဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဒ်သီးလိာ်သးတဖၵ်ဆူကၢ်ဖဲဒီးကၢ်ခိၵ်တဖၵ်အအိၵ်န့ၵ်လီၤ.

ကျိၵ်စ့အထိးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျုးတဖၵ်-ပုၤန့ၢ်တၢ်လၢဒီးန့ၢ်တၢ်ဟံန့ၢ်အတၢ်ဘၣ်ဘျုးတဖၵ်ဒီးပုၤန့ၢ်တၢ်ဂၤတၢ်ဟ့ၵ်လီၤကတၢၢ်ဝဲတၢ်မိတၢ်သ့တဖၵ်အဘၣ်စၢတၢ်လီၤဆီတဖၵ်.

တၢ်န့ၢ်လီၤကျိၵ်စ့-မဲာ်ဒၣ်ရၢၣ်ကၢ်စၢဖျိၵ်လၢအထၢန့ၢ်ဝဲတၢ်မိတၢ်သ့ကျိၵ်စ့တဖၵ်န့ၵ်ထီၵ်ယုၤန့ၢ်လီၤဝဲဆူကၢ်ဖဲဒီးဟီၵ်ကတီၤပခိၵ်တဖၵ်န့ၵ်လီၤ.

တၢ်ဒီးန့ၢ်ခွဲးယၢ်တုၤသီးဒီးတၢ်တုၤသီးထံသီး

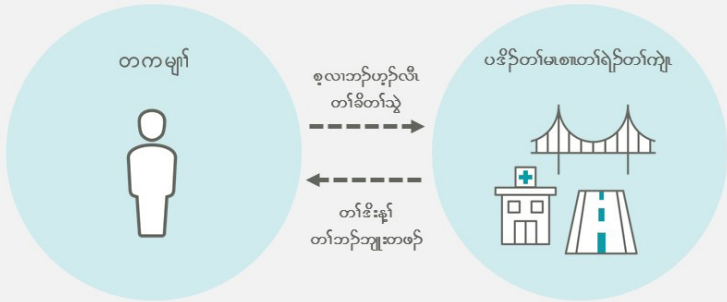
တၢ်ထံသီးတုၤသီးန့ၵ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်အိၵ်သးအဖီခိၵ်ကတၢၢ်ဘၣ်တုၤသီးထံသီး,လီၤဆီၵ်တၢ်လၢတီၤပတီၢ်,ခွဲးယၢ်ဒီးတၢ်အခွဲးအယၢ်သ့ၵ်တဖၵ်န့ၵ်လီၤ.

မ့မ့ၢ်တၢ်ဒီးန့ၢ်ခွဲးယၢ်တုၤသီးတဖၵ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါဒီးတၢ်တက့ၢ်မဲာ်တၢ်ဘၣ်အဖီခိၵ်,တၢ်တီတၢ်တြၢ်ဒီးန့ၢ်ဆၢၣ်သဲစးတၢ်ဘျုးအသိးန့ၵ်လီၤ.

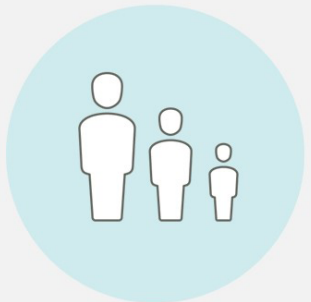
ကျိပ်စုတ်ဘဉ်ဘျူးသ့ၣ်တဖၣ်အထိးနါ

NFB = တၢ်ဒီးန့ၣ်တၢ်ဘဉ်ဘျူးတဖၣ်-တၢ်ဘဉ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ခိတၢ်သ့

NFBs စံးတၢ်န့ၣ်ပုၤနီၢ်တၢ်ဒီးန့ၣ်စုတ်ဟဲန့ၣ်တဘဉ်ဘျူးအထိးနါတဖၣ်ဒီး ပုၤနီၢ်တၢ်ဘဉ်ဟ့ၣ်လီၤက့ၤတၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်အတၢ်လီၤဆီန့ၣ်လီၤ.

ကျိပ်စုတ်ဘျူးသ့ၣ်တဖၣ်အထိးနါ တၢ်လီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်

- ကီၢ်စဲၣ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်တဖၣ်ပုၤပုၤနီၢ်တၢ်ဒီးန့ၣ်တၢ်ဟဲန့ၣ်တၢ်ပုၤနီၢ်ယၢ်အဖီဒိၣ်ဒီး တၢ်ဒီးန့ၣ်ကျိပ်စုတ်ဟဲန့ၣ်အတၢ်ဘဉ်ဘျူးစ့ၢ်ကီၢ်စုၤနါဒီးညီန့ၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.
- ကီၢ်စဲၣ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်လၢတၢ်ဟဲန့ၣ်အတၢ်ထီၣ်ယု မ့ၢ်စုၤန့ၣ်ကျိပ်စုတ်အထိးနါတၢ်ဘဉ်ဘျူးတဖၣ်လၢကမ္ပာ်ကီၢ်စုၤန့ၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်အဂ့ၢ်အဂၤလၢတၢ်ဟဲန့ၣ်အတၢ်ထီၣ်ယုအါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- အဝဲအံၤန့ၣ်ဘဉ်တၢ်ကီၢ်အိၤလၢကျိပ်စုတ်ဝီတၢ်တဂ့ၢ်သိးထံးသိးဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထီၣ်ယုတၢ်တီၤပတီၢ်တုၤသး

- တၢ်ဟ့ၣ်လီၤစ့ၤလၢကုၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တီၤပတီၢ်တုၤသးအသးန့ၣ်ဖျၢၣ်ဝဲဒ်သးကလိၤပုၤထီၣ်က့ၢ်ဂ့ၢ်စ့တၢ်ဟဲန့ၣ်အတၢ်လီၤဆီတဖၣ်လၢကီၢ်ဝဲဒ်စ့ၤရၣ်အပူၤအကီၢ်ဒီးကထီၣ်ယုက့ၢ်ဂ့ၢ်စ့တၢ်ဘၣ်ဘျုးအထိးန့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဂ့ၢ်လီၤဆီဒ်လၢလၢအသးတဖၣ်န့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲကီၢ်စဲၣ်တဘျီတဘျီက့ၢ်ဂ့ၢ်စ့တၢ်ဘၣ်ဘျုးအထိးန့ၣ်တဖၣ်အတၢ်လီၤဆီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
 - ကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်ထၢတၢ်ခိတၢ်သ့န့ၢ်ထီၣ်ဘးဆဲးအါ
 - တၢ်ဟ့ၣ်လီၤကီၢ်စဲၣ်ယုက့ၢ်ဂ့ၢ်စ့တၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်ကီၢ်တၢ်လၢကီၢ်လၢကီၢ်စ့ၤ
 - ကီၢ်စဲၣ်အပူၤက့ၢ်ဂ့ၢ်စ့တၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်လိၣ်န့ၢ်နီၣ်တဖၣ်
- ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်တီၤပတီၢ်တုၤသးထဲသးန့ၣ်ဖျၢၣ်တၢ်မၤလီၤမၤက့ၢ်ဂ့ၢ်စ့တၢ်ဖဲတၢ်မၤလိၣ်တဖၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်ဘၣ်ဘျုးအထိးန့ၣ်တဖၣ်(NFBs)အတၢ်လီၤဆီန့ၣ်လီၤ.
 - သန့ၤထီၣ်အသးလၢတၢ်ထၢန့ၢ်တၢ်ခိတၢ်သ့ဆဲးအါ, ဒီးတၢ်လိၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်လၢကီၢ်လၢကီၢ်စ့ၤလၢက့ၢ်ဂ့ၢ်စ့တၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤဆုၤကီၢ်စဲၣ်က့ၢ်ဂ့ၢ်စ့တၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ်အကီၢ်ဆဲးအါန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ပညိၣ်တခါဖျၢၣ်ဝဲလၢကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်က့ၢ်ဂ့ၢ်စ့တၢ်လီၤမၤစၢၤက့ၢ်ဂ့ၢ်စ့တၢ်ဖဲတၢ်မၤအတီၤပတီၢ်တုၤသးအဘၣ်ကသ့အကီၢ်လၢကထီၣ်သ့တြီၤဝဲဒ်ဒီးတၢ်ထၢန့ၢ်တၢ်ခိတၢ်သ့အလၢဆဲးအါအကီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထီၣ်ယုတၢ်တီၤပတီၢ်တုၤသး

တၢ်ထီၣ်ယုတၢ်တီၤပတီၢ်တုၤသးထဲသးလၢတၢ်လိၣ်တဖၣ်အတၢ်လီၤဆီတဖၣ်အကီၢ်

တၢ်ထီၣ်ဒုးအကျိၣ်အကျဲလၢတၢ်လိၣ်တဖၣ်အကီၢ်နီၣ်ထီၣ်တဖၣ်

- ကမ့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်အတၢ်အဂီၢ်
- ပုၤနီၣ်တက့ၢ်(က့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဖဲ)
- တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ်အလၢဆဲးအါ
- ဟံၣ်ခိၣ်ဂီၤကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး
- ကမ့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒုးအါ

တၢ်ထီၣ်ယုတၢ်တီၤပတီၢ်တုၤသးလၢတၢ်ထၢတၢ်ခိတၢ်သ့န့ၢ်ဆဲးအါအဖီခိၣ်အတၢ်လီၤဆီတဖၣ်

တၢ်ထီၣ်ဒုးအကျိၣ်အကျဲလၢတၢ်တီၤပတီၢ်တုၤသးလၢပုၤနီၣ်တက့ၢ်အဖီခိၣ်ခိၣ်သ့က့ၢ်ဂ့ၢ်စ့တဖၣ်

- တၢ်ဟဲန့ၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးကျိၣ်ကျဲတဖၣ်ယုၣ်ဒီးန့ၣ်တၢ်အိၣ်ယၢ်တဖၣ်

တၢ်ဟဲန့ၣ်ယၢ်နီၣ်ထီၣ်အကလုာ်ကလုာ်

- ထံးကီၢ်ဒီးဘၣ်ပတီၢ်တၢ်ထီၣ်ယု
- ထံးကီၢ်အဖီခိၣ်ကတၢ်တဖၣ်
- ကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်အခၢၣ်စးကရီၢ်

တၢ်အိအတၢ်သၢမံလၢတၢ်ထီၣ်ယူတၢ်တီၢ်ပတီၢ်တုၤသိးထံသိး

ကီၢ်အိးစတြၢလ်ယၢ်

တၢ်တီၢ်ပတီၢ်တုၤသိးလၢကီၢ်အိးစတြၢလ်ယၢ် န့ၣ်ဒီးသၢန့ၣ်ထီၣ်သးလၢတၢ်လိၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီး ဘၣ်တၢ်ပဆူအိၣ်လၢ (Commonwealth Grants Commission)က ရဟ့ၣ်လိၣ်ကူၣ်တၢ်မၤဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်. ကီၢ်အိးစတြၢလ်ယၢ် တၢ်ထၢတၢ်ခိတၢ်သ့ကူၣ်တၢ်ဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်တၢ်ဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်ဒီး န့ၣ်ဒီးဖုၣ်တၢ်သ့တၢ်စ့အတၢ်လၢကူၣ်တၢ်ဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်တၢ်သးအတၢ်ဖီၣ်သံးပုၤန့ၣ်လိၣ်.

ကီၢ်ခဲန့ၣ်

တၢ်တီၢ်ပတီၢ်တုၤသိးလၢကီၢ်ခဲန့ၣ်န့ၣ်ဒီးသၢန့ၣ်ထီၣ်သးလၢကီၢ်ခဲတၢ်သ့အကျိအကျိ (RTS), ဒီးကီၢ်ခဲၣ်လၢအိၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်အိၣ်န့ၣ်လိၣ်ကူၣ်တၢ်ဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်လၢကူၣ်တၢ်ဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်အိၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့တၢ်ပၣ်ပနီၣ်ထံကီၢ်တၢ်ဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်အိၣ်န့ၣ်လိၣ်. အဲဒါအံၤတၢ်ကိးစ့ဒီးအိၣ်လၢ (GROSS scheme)န့ၣ်လိၣ်. ကီၢ်ခဲန့ၣ်ဒီးသၢန့ၣ်ထီၣ်သးတၢ်ဖီၣ်သံးဒီးဟ့ၣ်လိၣ်အိၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်တၢ်ဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်တၢ်ဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်အိၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်. န့ၣ်ဒီးအိၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်.

ကီၢ်ကွၢ်မန့ၣ်

တၢ်တီၢ်ပတီၢ်တုၤသိးလၢကီၢ်ကွၢ်မန့ၣ်န့ၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်သးလၢကီၢ်ခဲန့ၣ်န့ၣ်ဒီးလဲၤတၢ်ခိတၢ်သ့အိၣ်န့ၣ်လိၣ်လဲၤ (net scheme)အသိးန့ၣ်လိၣ်. တၢ်ထၢတၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်တၢ်ဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်ဒီးတၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်ယူကူၤလဲၤလၢကီၢ်ခဲန့ၣ်န့ၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်. “တၢ်တုၤသိးတၢ်ထံသိးအိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်”လၢလၢပုၤပုၤဒီးဖျိဖျိဖျိဖျိန့ၣ်လိၣ်. ကီၢ်ခဲၣ်လၢကူၣ်တၢ်ဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်တၢ်ဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်န့ၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်တၢ်ဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်အိၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်. တၢ်ထၢတၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်. တၢ်ပဆူရဲၣ်ကူၣ်တၢ်ဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်အိၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်. တၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်လိၣ်. တၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်လိၣ်. တၢ်ခိတၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ထူးစ့လိၣ်လိၣ်လိၣ်.

တၢ်ဂဲလိ

- အပတီၢ် ၁ က့ၢ်ကွၢ်ကဒါကူၣ်တၢ်ဖူၣ်န့ၣ်လိၣ်အဖျၢၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဒီးတၢ်မၤလိ(စလဲး)အပူၤဘၣ်သးတၢ်ထံသိးတုၤသိး, န့ၣ်ဒီးတၢ်ထီၣ်ယူတၢ်တီၢ်ပတီၢ်တုၤသိး
- အပတီၢ် ၂ ကရၢ်တၢ်တၢ်ပီၤတဲသကိး-(၁၀)မံးနံး
ဘၣ်မနုၤအယိကီၢ်ပယီၤပုၤတၢ်ထီၣ်ယူတၢ်တီၢ်ပတီၢ်တုၤသိးလိၣ်တဲသကိး
ဘၣ်သးတၢ်ထီၣ်ယူတၢ်တီၢ်ပတီၢ်တုၤအဘျူးအဖျၢၣ်အိၣ်တဲသကိးအပူၤတဖၣ်န့ၣ်
- အပတီၢ် ၃ ကရၢ်အတၢ်ပၣ်ဖျါ-(၁၀)မံးနံး
ယူထၢထီၣ်ခၢၣ်စးတၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်တၢ်ပီၤတဲသကိးတဖၣ်

ကျိုင်းစုတစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ် တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

ကျိုင်းစုတစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

ကျိုင်းစုတစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

- Lump sum – တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

ကျိုင်းစုတစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

- တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်၊ တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်၊ တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်
- တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်၊ တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်
- တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်၊ တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

ကျိုင်းစုတစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

- တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်၊ တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်
 - တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်
 - တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

ကျိုင်းစုတစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

ကျိုင်းစုတစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

- တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်
- တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

ကျိုင်းစုတစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

- တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်
- တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

ကျိုင်းစုတစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

- တစ်ခုစီ၏အကျိုးအမြတ်

ကျိုဉ်စုတၢ်မၤစၢထီၣ်ရီၤ

ကျိုဉ်စုတၢ်မၤစၢထီၣ်ရီၤ

တၢ်နီၤလီၤကျိုဉ်စုတၢ်မၤစၢထီၣ်ရီၤသးသးန့ၣ်ထီၣ်သး
လၢတၢ်လိၣ်ဒီးကျိုဉ်စုတၢ်မၤစၢထီၣ်ဆးအါ
အဖီခိၣ်တၢ်စူးကၢတၢ်အကျိၤအကျဲၤအံၤစး
ထီၣ်ဝဲ ၂၀၁၅-၂၀၁၆

တၢ်နီၤလီၤအကျိၤအကျဲၤ (တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ်ကံၢ်ဂီၤ)

ဟီၣ်ခိၣ်အလံာ်အထီ
ကမုၢ်နီၣ်ဂံၢ်
တၢ်စိုၢ်တၢ်ယၤအမုၢ်ကယၤ

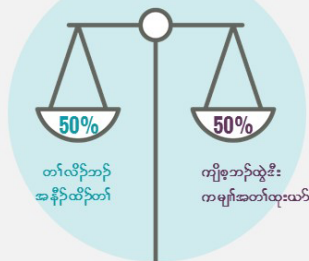
တၢ်ထတၢ်အခိၣ်လၢပုၤနီၣ်တၢ်ဂၤ
ကျိုဉ်စုတၢ်မၤစၢထီၣ်ဒီးတၢ်ပုၤနီၣ်ဂံၢ်မုၢ်ကယၤ
ပုၤနီၣ်တၢ်ဂၤ (GDP)

ပၢ်ပနီၣ်ယၢ်နီၣ်ထီၣ်ဒ်လိၣ်ဝဲအဖီခိၣ်

ကျိုဉ်စုတၢ်ဖိၣ်ယံး

ကီၢ်ပယီၤပုၤဆၢကတီၢ် ခဲအံၤကျိုဉ်စုတၢ်ပီတၢ်ပဆၢ ရဲၣ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်နီၤလီၤအကျိၤအကျဲၤ (တၢ်အတယၢ်)

ကျိုဉ်စုတၢ်မၤစၢထီၣ်ရီၤ

- အပူၤကွၢ် (ကျိုဉ်စုအလိၣ်)
- စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ဒီးသးန့ၣ်တၢ်ထီၣ်ဒုးအကျိၤအကျဲၤ ဘၣ်ဆၢ
စူးကၢတၢ်အကျိၤအကျဲၤထီၣ်ဂံၢ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ
- ကီၢ်ခဲဒ်အကျိၤအကျဲၤကျဲၤအပူၤ ပၢ်ပယီၤ
တၢ်ပၢ်ပနီၣ်ယၢ်ကျိုဉ်စုတၢ်မၤစၢထီၣ်
ကနီၤဟ့ၣ်လီၤအကျိၤအကျဲၤဒီးကီၢ်ခဲဒ်တဖၣ်အဂီၢ်
- နီၣ်ထီၣ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်ယၢ်သးန့ၣ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်အဖီခိၣ်
- နီၣ်ထီၣ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်ယၢ်ကျိုဉ်စုတၢ်မၤစၢထီၣ်ဒ်အဖီခိၣ်
- တၢ်ပၢ်ပယီၤဘၣ်ထွဲကျိၣ်စုတၢ်မၤစၢထီၣ်နီၤလီၤ

တၢ်စူးကၢနီၣ်ထီၣ်

- တၢ်ပၢ်ပနီၣ်ယၢ်နီၣ်ထီၣ်ဒ်သးန့ၣ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်အဖီခိၣ်
 - ကီၢ်ခဲဒ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်တဖၣ်အထီၣ်ကီၢ်ခိၣ်ဂံၢ်
 - ကီၢ်ခဲဒ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်တဖၣ်တၢ်နီၣ်ထီၣ်တၢ်ယၢ်အတၢ်ဒုးန့ၣ်
 - ကီၢ်ခဲဒ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်တဖၣ်အဟီၣ်ခိၣ်အလံာ်အထီ
- နီၣ်ထီၣ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်ယၢ်အကျိၤအကျဲၤကျိၣ်စုတၢ်မၤစၢထီၣ်ဒ်အဖီခိၣ်
 - ကီၢ်ခဲဒ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်ပုၤပုၤနီၣ်တၢ်ဂၤကွၢ်ဒ်ဒ်ဖိၣ်
 - ကီၢ်ခဲဒ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်ပုၤပုၤ
ကမုၢ်လၢပုၤပုၤတၢ်ပုၤပုၤနီၣ်ဂံၢ်အမုၢ်ကယၤ
 - ကီၢ်ခဲဒ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်ပုၤပုၤ
တၢ်ထၢနီၣ်ပုၤနီၣ်တၢ်ဂၤတၢ်မၤစၢထီၣ်အခိၣ်
- တၢ်ထီၣ်ယုၤတၢ်တီၢ်ပတီၢ်တုၤသးထံးထံး

တၢ်နီၤလီၤကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤထီၣ်ရီၤ

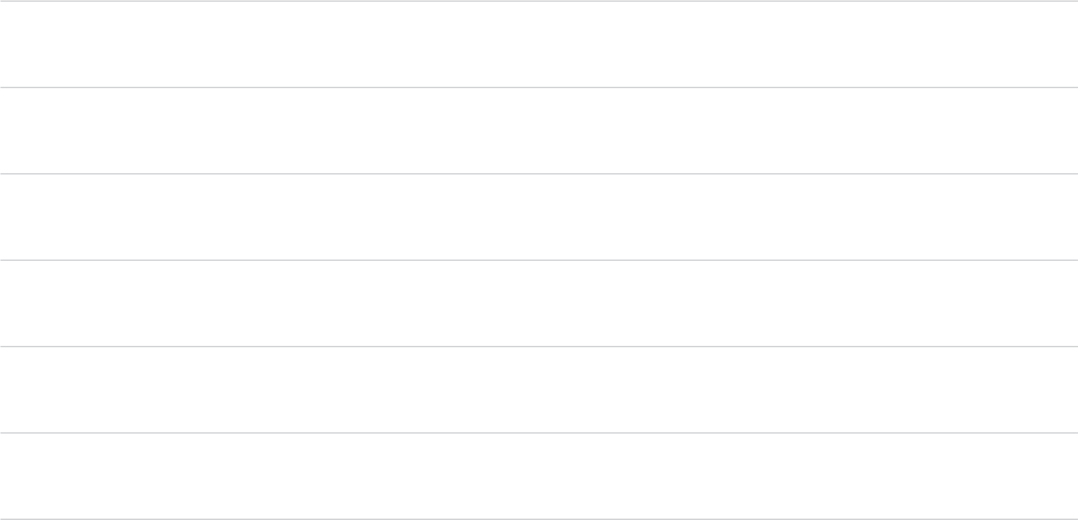
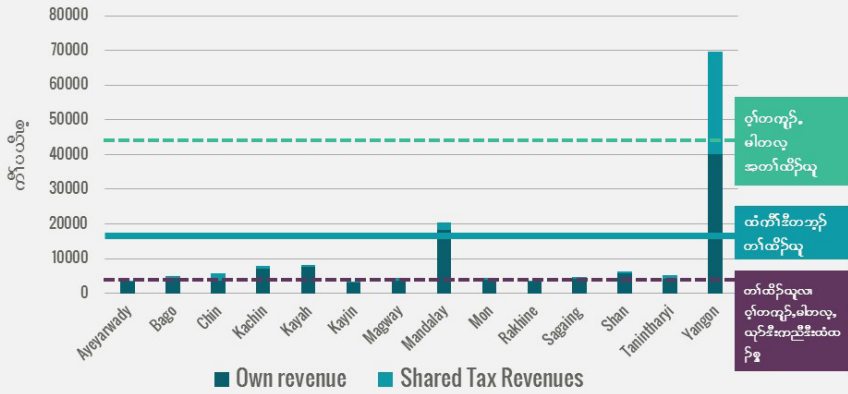
- လၢအပူၤကွၢ်တၢ်နီၤလီၤကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤထီၣ်ရီၤန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအိၤလၢ”တၢ်မၤစၢၤစ့လိၣ်”န့ၣ်လီၤ
 - ကီၢ်ခိၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်တီၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်တနီၣ်စ့တီၢ်ကျဲၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သမံၤမိးအိၤလၢကီၢ်စဲၣ်တီၣ်ဝဲဒ်တနီၣ်စ့တီၢ်ကျဲၤတၢ်လီၤတၢ်ဆၢလၢကီၢ်ခိၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်တီၣ်ဝဲဒ်တနီၣ်စ့တီၢ်ကျဲၤ
- တၢ်ထီၣ်တယးလီၤကျိၣ်စ့လိၣ်ဝဲလီၤလၢတဖၣ်န့ၣ်တၢ်ကမၤလီၤတံၢ်(offset) အိၤန့ၣ်လီၤ
 - ၂၀၁၅-၂၀၁၆တၢ်စးထီၣ်စူးကါနီၣ်ထီၣ်
 - ကီၢ်စဲၣ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်တဖၣ်အထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်,တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ်အတၢ်ဒုးန့ၣ်,ပုၤနီၣ်တၢ်ဂၤတၢ်တၢ်နီၣ်ဖိၣ်
- ၂၀၁၆-၂၀၁၇တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤပျဲၤထီၣ်တၢ်ပၤနီၣ်နီၣ်ထီၣ်တဖၣ်
 - ကီၢ်စဲၣ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်ပုၤတဖၣ်အဟီၣ်ခိၣ်အလၢအထီၣ်, ပုၤနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒုးအဖိခိၣ်ပုၤပုၤတဖၣ်ပုၤနီၣ်ဂံၢ်အဖျးကယး,တၢ်ထၢန့ၣ်ပုၤနီၣ်တၢ်တၢ်ပၤနီၣ်အခိ
- တၢ်ထီၣ်ဒုးအကျိၣ်အကျဲၤအိၤတၢ်ကစူးကါအိၤထဲဒ်လၢတၢ်မၤအိၤထီၣ်တနီၣ်တဘျီ

တၢ်နီၤလီၤကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤထီၣ်ရီၤ

- တၢ်ထၢန့ၣ်ကျိၣ်စ့လၢပုၤနီၣ်တၢ်တၢ်ပၤနီၣ်အဖိခိၣ်ကီၢ်စဲၣ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်တဖၣ်အဘၣ်စၢၤတၢ်လီၤဆီၣ်အိၣ်ဝဲလီၤလၢကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ
 - “တၢ်လိၣ်ဒီးကျိၣ်စ့တၢ်ပၤနီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်”အတၢ်လီၤဆီၣ်လၢကီၢ်ခိၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်တဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤပျဲၤထီၣ်ဝဲန့ၣ်ဘၣ်.
- ကီၢ်စဲၣ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်တဖၣ်တနီၣ်လၢအိၣ်ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်ဒီးတၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ်အတၢ်ဒုးန့ၣ်ဒ်လီၤအသးဘၣ်ဆၣ်ထီၣ်လိၣ်ဘၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်ပၤနီၣ်ဒီးတၢ်လၢကွၢ်လၢစ့တဖၣ်အပတီၢ်လီၤဆီၣ်လိၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.
- ကီၢ်စဲၣ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်တဖၣ်တနီၣ်လၢအိၣ်ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိနီၣ်ဂံၢ်အါဒီးတၢ်ဒုးန့ၣ်တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ်စ့ၢ်ကီးအါဝဲတဖၣ်န့ၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်ပၤနီၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်စ့တၢ်လၢကွၢ်လၢစ့တဖၣ်လၢစ့ၤဝဲဒ်လီၤ.
- “တၢ်လိၣ်ဘၣ်”နီၣ်ထီၣ်(၂) ခါလၢကျိၣ်စ့တၢ်ပၤနီၣ်ဒီးတၢ်လၢကွၢ်လၢစ့တဖၣ်တဘၣ်ထွဲဘၣ်ယးလိၣ်အသးဘၣ်.
- ပုၤနီၣ်တၢ်တၢ်ပၤနီၣ်လၢပၤဖျိၣ်န့ၣ်အတၢ်လီၤဆီၣ်အိၣ်ဝဲအါဒီးမးလၢကီၢ်စဲၣ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

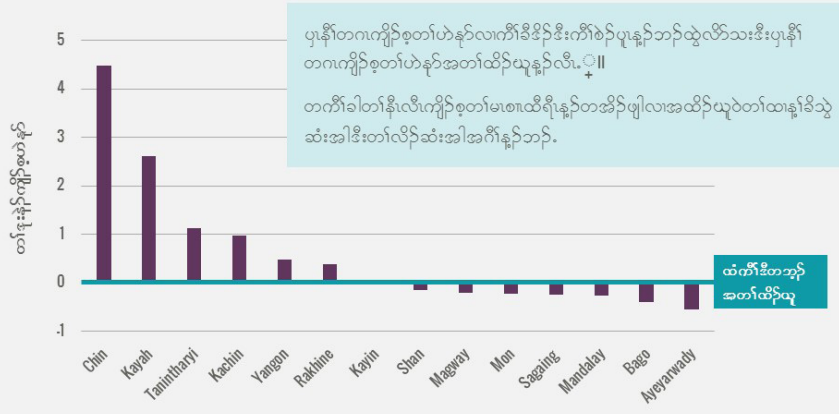
တပ်ထိပ်ယူကီဝဲနဲဒီးကီဝဲဒိနိပူယူနီတဂူကျိန်စ့ဟဲနဲအတပ်လီဆီသ့တဖန်

၂၀၁၆-၂၀၁၇ကျိန်စ့နဲ

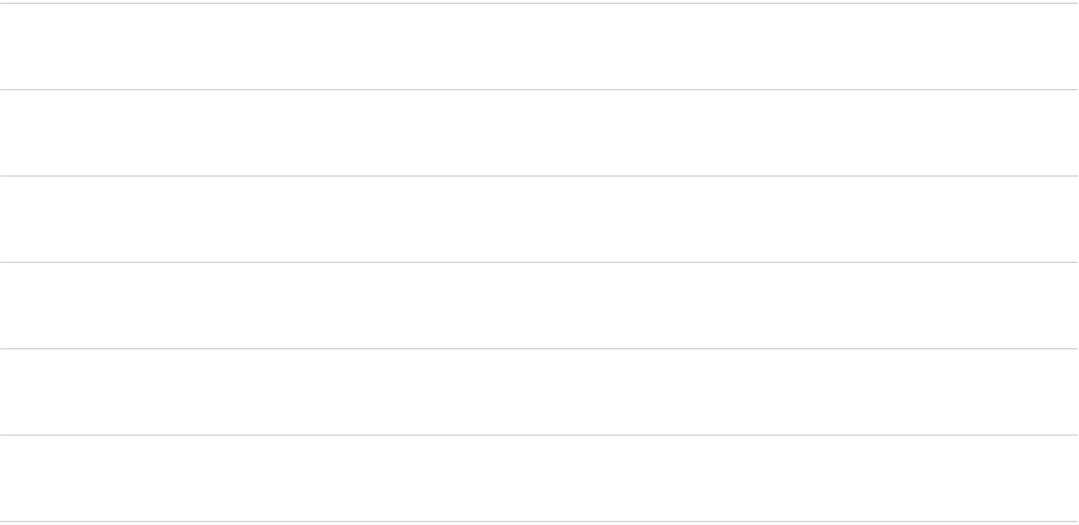
ကီဝဲနဲဒီးကီဝဲဒိနိပူယူနီတဂူကျိန်စ့ဟဲအတပ်ဒုးနဲ

၂၀၁၆-၂၀၁၇ကျိန်စ့နဲ

ပူယူနီတဂူကျိန်စ့ဟဲနဲလဲကီဝဲဒိနိပူယူနီတဂူကျိန်စ့ဟဲအတပ်လီဆီသ့တဖန်။

တကီဝဲဒိနိပူယူနီတဂူကျိန်စ့ဟဲအတပ်လီဆီသ့တဖန်။

တၢ်စၢ်ဖျိၣ်က့ၤ နီၣ်ဝံၣ်ခဲ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ သ့ၣ်တဖၣ်

- တၢ်ထီၣ်ယုတၢ်တီၢ်ပတီၢ်တုၤသးအသန့ၣ်လၢဖဲၣ်ဒၣ်ရၢၣ်သန့တခါအပူၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒ်သးကီၢ်စဲၣ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်ဒိၣ်အပတီၢ်ပတီၢ်တဖၣ်အတၢ်ဆီၣ်လွဲကယျၢ်တၢ်ဖဲဒ်တၢ်ဖဲတဖၣ်အဖီခိၣ်ကထီၣ်သၢၣ်ဒီးဝဲဒ်ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဖီဒီးဒီးသ့တၢ်ဟံးန့ၣ်တဖၣ်ကသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ကီၢ်ပယီၤပူၤတၢ်ဆူၤခိၣ်ကျိၣ်စ့လၢအဒ်သးဝဲတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲပူၤတၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်ကျိၣ်စ့.တၢ်နီၣ်ဟ့ၣ်ခိၣ်သ့ကျိၣ်စ့(တၢ်မၤပနံၣ်တၢ်ကၤအခိၣ်ဒီးတၢ်ဖီတၢ်လံၤလီၤဆီတဖၣ်အခိၣ်.ကျိၣ်စ့ဟံးန့ၣ်အခိၣ်.ဒီးတၢ်စဲပနီၣ်အခိၣ်).ဒီးကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤထီၣ်ရီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ကီၢ်ပယီၤပူၤတၢ်နီၣ်လီၤကျိၣ်စ့ဟံးန့ၣ်တဖၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢဂံၢ်ခိၣ်ထံးကျိၣ်စ့တၢ်ဟံးန့ၣ်တဖၣ်အယီၤကီၢ်စဲၣ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်ဒိၣ်တဖၣ်အပူၤကျိၣ်စ့အတၢ်လီၤဆီအိၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.
- လၢတၢ်ဂ့ၢ်တခါအဖီခိၣ်.တၢ်ကျိၣ်စ့ဟံးန့ၣ်တဖၣ်မၤစၢၤန့ၣ်ဒ်သးကထီၣ်ယုက့ၤကျိၣ်စ့ဟံးန့ၣ်အတၢ်လီၤဆီတဖၣ်ကသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်လၢတၢ်စူးကၢၤသုအိၣ်နီၣ်တၢ်မၤတၢ်လံၤလီၤဘၣ်.ဒီးလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤကီၢ်စဲၣ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်ဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်ဟံးန့ၣ်အတၢ်လီၤဆီအိၣ်ဒီးအါမးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂၤလီၤ

- အပတီၢ် **၁** ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်စ့သးကျိၣ်စ့တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ဆူၤခိၣ်ကျိၣ်စ့တဖၣ်
- အပတီၢ် **၂** **ကရၢၢ်တၢ်တၢ်ပိၣ်တဲသကိး(၁၅မံးနံး)**
လၢတၢ်ဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်တၢ်ထီၣ်ယုတၢ်တီၢ်ပတီၢ်တုၤသးထံးသးသန့တခါအဂီၢ်တၢ်ကဟံးန့ၢ်ကီၢ်စဲၣ်လၢကျိၣ်စ့ဟံးန့ၣ်အါဒီးဟ့ၣ်လီၤက့ၤအဂီၢ်စဲၣ်လၢကျိၣ်စ့ဟံးန့ၣ်န့ၣ်ကြးကစီၣ်ခါ.
- အပတီၢ် **၃** **ကရၢၢ်တၢ်ပၢ်ဖျါ(၁၀မံးနံး)**
ယုထၢထီၣ်ခၢၣ်စးတကကရၢၢ်အကျိၣ်စ့လၢကဟံးဖျါထီၣ်တၢ်အဂီၢ်
